

Čezmejno dedovanje (začetna)

PROJEKT: BOLJŠA UPORABA UREDB EU V DRUŽINSKEM IN DEDNEM PRAVU

Delavnica je ena izmed delavnic, organiziranih s finančno pomočjo Programa za civilno pravosodje 2014–2020 Evropske unije.

Publikacija je nastala s finančno pomočjo Programa za civilno pravosodje 2014–2020 Evropske unije. Za njeno vsebino je odgovorna le AEP in je nikakor ni mogoče šteti za mnenje Evropske komisije.

Čezmejno dedovanje

Študija primera št. 3, osnovna raven

Primer Mika in Waleske

Mike Palmann je nemški svetovalec za poslovne preobrate, ki se je rodil leta 1962. Ima dva odrasla otroka iz prve zakonske zveze, ki se je končala leta 2008. Njegov sin Jan živi v Pragi, kjer dela kot odvetnik. Hči Julia živi v Berlinu, kjer dela kot svetovalka za odnose z javnostmi. Mike je po dolgi karieri pri pomembnem akterju na trgu ustanovil lastno podjetje za poslovne preobrate, specializirano za zdravstveno varstvo in biološke znanosti.

Leta 2012 se je Mike poročil z Walesko, poljsko državljanko, ki jo je spoznal med pogostimi poslovnimi potovanji na Poljsko. Par se je naselil v Poznanju, kjer je Mike kupil hišo in pri tem porabil znaten del svojih prihrankov. Mike in Waleska sta od takrat živela v tej hiši. Mike je delal največ za nemške stranke. Začel je iskati nove stranke na Poljskem, vendar pri tem ni bil zelo uspešen.

Januarja 2017 sta se Mike in Waleska razšla. Mikov težek urnik dela je otežil razmerje med zakoncema. Po ločitvi se je Mike vrnil v Nemčijo, medtem ko je Waleska ostala v hiši, ki sta jo imela v Poznanju. Mike se je naselil v Berlinu, da bi živel blizu svoje hčere in vnuka, in še naprej delal kot svetovalec za poslovne preobrate, z jasnim poudarkom na nemški zdravstveni industriji. Odpovedal se je zamisli o iskanju novih strank na Poljskem.

Junija 2017 je Mike umrl med gorskim pohodom v Franciji, kmalu po vložitvi zahtevka za razvezo zakonske zveze na sodišču v Nemčiji.

Čeprav Waleska nima potrebnih sredstev za nakup hiše v Poznanju, se iz nje nima namena izseliti. Po nekaj razpravah z Janom in Julio Waleska spozna, da mora sprožiti sodne postopke, da bi lahko pridobila odločitev v svojo korist.

1. vprašanje

Waleska sproži postopke pred sodiščem prve stopnje v Nemčiji in zahteva odločitev o pravicah, ki jih lahko uveljavlja v povezavi s hišo. Ali se uporablja uredba o dedovanju?

2. vprašanje

Ali je sodišče v Nemčiji pristojno za obravnavo Waleskine zahteve glede dedovanja po Miku?

3. vprašanje

Kako naj sodišče ugotovi, ali hiša, ki se nahaja v Poznanju, spada v Mikovo zapuščino?

4. vprašanje

Katero pravo velja za dedovanje po Miku?

5. vprašanje – alternativni scenarij

Razmislite o naslednjem alternativnem scenariju: ko se je Mike preselil na Poljsko, da bi živel z Walesko, je začel širiti svojo bazo strank, da bi vključevala podjetja s sedežem na Poljskem. Bil je precej uspešen in po nekaj mesecih je večino časa delal za poljske stranke. Mikove delovne navade pa so resno škodovale njegovemu odnosu z Walesko. Da bi razmislila o prihodnosti svojega odnosa, sta se Mike in Waleska v prvih tednih leta 2017 odločila, da si vzameta nekaj premora. Mike se je preselil v Frankfurt

ob Odri, od koder je še naprej delal predvsem za svoje poljske stranke. Mike je umrl v prometni nesreči junija 2017, malo preden bi on in Waleska morala ponovno razmisliti o svojem odnosu. Vsi preostali elementi osnovnega primera ostajajo enaki. Katero pravo velja za dedovanje po Miku?

6. vprašanje – alternativni scenarij

Razmislite o naslednjem alternativnem scenariju: ob koncu tedna, ki sta ga preživela skupaj na jugu Poljske ob njuni četrti obletnici, je Mike Waleski napisal pismo, v katerem je navedel, da če bi on umrl, hoče, ne glede na to, kaj se bo zgodilo z njunim odnosom, da bi imela Waleska pravico živeti v hiši v Poznanju, dokler bi to želela in brez kakršnega koli plačila. Pismo je bilo napisano na pisemski papir z glavo hotela, v katerem sta Mike in Waleska prebivala. Mike je pismo podpisal na naslednji način: „Mike, z ljubeznijo“ – Waleski dal izvirnik, kopijo pa shranil za svojo evidenco. Waleska je pismo predstavila na sodišču, pri čemer je trdila, da predstavlja veljavno oporoko. Ali lahko Jan in Julia izpodbijata veljavnost oporoke s trditvijo, da ni skladna z zahtevami nemškega prava? Vsi preostali elementi osnovnega primera ostajajo enaki.

7. vprašanje

Predpostavimo, da je oporoka, ki jo je Mike sestavil, veljavna. Ali to spremeni Waleskin položaj?

8. vprašanje

Vrnite se na osnovni primer ter ne upoštevajte alternativnih scenarijev iz vprašanj 5 in 6. Predpostavimo, da sodišče v Nemčiji z uporabo poljskega prava za ugotavljanje, ali lahko Waleska uveljavlja pravice do hiše, in nemškega prava za dedovanje po Miku odloči, da se morata Jan in Julia šteti kot lastnika hiše v Poznanju skupaj z Walesko.

8.1. Ali lahko Jan in Julia od sodišča pridobita evropsko potrdilo o dedovanju, da bi uveljavila svoje pravice na Poljskem?

8.2. Ali lahko organi na Poljskem zavrnejo uveljavitev evropskega potrdila o dedovanju s trditvijo, da je imel zapustnik v času smrti običajno prebivališče na Poljskem in zato nemški organi niso bili pristojni za izdajo evropskega potrdila o dedovanju?

1. vprašanje

Waleska sproži postopke pred sodiščem prve stopnje v Nemčiji in zahteva odločitev o pravicah, ki jih lahko uveljavlja v povezavi s hišo. Ali se uporablja uredba o dedovanju?

Metodologija

1. korak Določite, kateri je zadevni **vidik mednarodnega zasebnega prava**.
2. korak Poiščite relevantne **pravne vire EU in mednarodne pravne vire**.
3. korak Preverite **področje uporabe besedil EU in mednarodnih besedil, in kjer obstaja več kot eno besedilo, preverite povezave med njimi**.
4. korak Poiščite ustrezno **pravilo in ga uporabite za primer**.

Prvo vprašanje, ki ga je treba obravnavati, se nanaša na opredelitev ustreznih pravil. Evropska unija je sprejela uredbo, ki posebej obravnava čezmejne primere dedovanja: Uredbo 650/2012¹.

Kot del evropskega prava ima uredba o dedovanju **prednost** pred določbami nacionalnega prava, ki obravnavajo vprašanja čezmejnega dedovanja. Zato se pri preučevanju različnih vprašanj, ki se lahko pojavijo v okviru čezmejnega dedovanja, ni dovoljeno sklicevati na nacionalna pravila.

Vsaka uredba, sprejeta kot del evropskega območja pravice, ima posebno **področje uporabe**. Kot prvi korak pri reševanju primera je pomembno preveriti, ali se določena uredba primerno uporablja za zadevni spor.

Področje uporabe uredbe o dedovanju se določi s številnimi predhodnimi vprašanji, in sicer:

- ali ima primer zadostno **čezmejno razsežnost**;
- ali dejstva spadajo v **področje uporabe ratione materiae** te uredbe;
- ali dejstva spadajo v **geografsko območje uporabe** uredbe;
- ali dejstva spadajo v **časovno področje uporabe** uredbe.

- **Čezmejna razsežnost**

Čeprav Sodišče Evropske unije tega še ni potrdilo, uporaba uredbe o dedovanju zahteva, da ima zadevni spor **čezmejno razsežnost**. Za to zahtevo ni natančne opredelitve. Dedovanje bi lahko imelo čezmejno razsežnost v različnih primerih, kot so:

- ko je zapustnik imel drugo državljanstvo poleg državljanstva države, v kateri je imel običajno prebivališče;

¹ Uredba (EU) št. 650/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju odločb in sprejemljivosti in izvrševanju javnih listin v dednih zadevah ter uvedbi evropskega potrdila o dedovanju, UL L 201/07 z dne 27. julija 2012.

- ko je imel zapustnik premoženje v državi, ki ni država njegovega običajnega prebivališča; ni pomembno, ali to premoženje predstavlja znaten del zapustnikovega premoženja;
- ko imajo nekateri dediči ali drugi upravičenci do dedovanja prebivališče v državi, ki ni država, v kateri je imel zapustnik običajno prebivališče.

Obstajajo še drugi primeri, v katerih bi dedovanje lahko predstavljalo zadostno čezmejno razsežnost.

• **Področje uporabe racione materiae**

Skladno s členom 1 se uredba uporablja „v zadevah dedovanja“. To je široko področje uporabe, ki je podrobneje pojasnjeno v uvodni izjavi 9 preambule.

Vendar pa so nekatera vprašanja, ki so lahko povezana z dedovanjem, **izključena** s področja uporabe uredbe. To velja zlasti za davčne zadeve. Namen uredbe ni nadomestiti davčnih predpisov, ki se uporabljajo za dedovanje v posameznih državah članicah.

Vprašanja, ki so prav tako izrecno izključena s področja uporabe racione materiae, so vprašanja v povezavi s statusom fizičnih oseb in z družinskimi razmerji, s pravno sposobnostjo oseb, vprašanja v povezavi s pogrešanostjo ali z odsotnostjo fizične osebe in vprašanja v povezavi s premoženjskimi razmerji med zakoncema.

Ta vprašanja je treba obravnavati z uporabo ustreznih pravil mednarodnega zasebnega prava. Ta pravila so lahko včasih v drugih predpisih mednarodnega zasebnega prava EU. To velja za vprašanja v povezavi s premoženjskimi razmerji med zakoncema (vsaj od 29. januarja 2019).² Večino vprašanj, ki so izključena iz uredbe o dedovanju, je treba obravnavati z uporabo ustreznih pravil mednarodnega zasebnega prava države članice, v kateri se je postopek dedovanja začel. To lahko pripelje do drugačnega obravnavanja istega vprašanja, odvisno od države članice, v kateri je vprašanje obravnavano.

Pri obravnavi različnih izključitev s področja uporabe racione materiae te uredbe je treba posvetiti pozornost tudi členu 23. Člen 23 navaja številna vprašanja, za katera velja, da jih ureja pravo, ki se uporablja za dedovanje. Zato lahko člen 23 zagotavlja smernice o tem, kaj spada v pojem „dedovanje“.

• **Geografsko območje uporabe**

Uredbo o dedovanju je sprejela Evropska unija. Velja le v državah članicah – vendar pa uredba ne zavezuje treh držav članic, tj. Danske, Združenega kraljestva in Irske. Dejstvo, da uredba ne zavezuje teh treh držav članic, ne pomeni, da se ne more uporabiti v povezavi z dedovanjem po državljanu ene izmed teh držav ali če je imel zapustnik običajno prebivališče ali v lasti premoženje v eni izmed teh treh držav.

 Danske, Združenega kraljestva in Irske uredba ne zavezuje. To pomeni, da organom teh držav ni treba uporabljati uredbe pri obravnavi čezmejnega dedovanja. To tudi pomeni, da kadar uredba kaže na uporabo

² Glejte spodaj (opomba 4).

prava ene izmed teh držav, bi morali organi države članice, ki obravnavajo primer čezmejnega dedovanja, upoštevati, da je pravo, ki se uporablja, pravo tretje države. Posledično se lahko sproži mehanizem zavračanja (člen 34). Nadalje, če je imel zapustnik običajno prebivališče na Danskem, v Združenem kraljestvu ali na Irskem, se lahko sproži dodatno pravilo o pristojnosti, ki podeli pristojnost sodiščem države članice, v kateri se nahaja zapuščina (člen 10).

Cilj uredbe je omogočiti „pravilno delovanje notranjega trga /.../ z odpravo ovir za prosto gibanje oseb, ki se danes srečujejo s težavami pri uveljavljanju svojih pravic pri dedovanju s čezmejnimi posledicami“. (uvodna izjava 7, preambula). Uredba torej jasno ima evropsko razsežnost.

Uredba o dedovanju ne vsebuje pravila, ki bi posebej obravnavalo njeno geografsko območje uporabe, kot to vsebujejo druge uredbe³. Zato ni nobenega elementa, ki bi predstavljal zahtevano povezavo z Evropsko unijo in zagotovil uporabo uredbe.

Za uporabo uredbe se je treba sklicevati na njena pravila o pristojnosti, tj. člene od 4 do 10. Takoj ko imajo pristojnost organi ene države članice, se uredba uporablja. Zato je treba najprej preveriti, ali uredba podeljuje pristojnosti organom ene države članice.

Državljanstvo zapustnika v nobenem primeru ni pomembno. Uporaba uredbe ni rezervirana za dedovanje po državljanih države članice.

Podobno se lahko uredba uporablja, tudi če dedovanje vključuje premoženje, ki se nahaja v tretjih državah.

- **Časovno področje uporabe**

Skladno s členom 83 se uredba uporablja „za dedovanje po osebah, ki umrejo na ali po 17. avgustu 2015“.

Če je zapustnik umrl pred tem presečnim datumom, uredbe ni mogoče uporabiti. To pomeni, da bodo notarji in organi, ki se ukvarjajo s čezmejnimi dedovanjem, v prihodnjih letih še naprej uporabljali nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava, ki veljajo za dedovanje. Notarji ali dediči zapustnika se ne morejo „odločiti“ za uredbo.

Če je zapustnik umrl 17. avgusta 2015 ali po tem datumu, se uredba o dedovanju v celoti uporablja. V celoti izključuje nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava.

Člen 83 uvaja nadaljnja pravila, ki lahko omogočijo upoštevanje določb uredbe v povezavi z odločitvami zapustnika pred presečnim datumom 17. avgusta 2015. Zato se je mogoče sklicevati na uredbo, čeprav se vprašanje nanaša na oporoko ali drugo razpolaganje pred tem datumom.

Odgovor na 1. vprašanje:

3 Glejte *npr.* člene od 4 do 6 Uredbe Bruselj I a.

V obravnavanem primeru postavljeno vprašanje jasno sodi v področje uporabe uredbe. Mike je umrl po tem, ko je uredba začela veljati in se uporabljati. Poleg tega se vprašanja jasno nanašajo na vprašanja dedovanja, kot so opredeljena v členu 23 in pojasnjena v uvodni izjavi 9. Vprašanje pa se postavlja na sodišču države članice, ki jo zavezuje uredba. Dejstvo, da je Mike, nemški državljan, umrl med tem, ko je živel v Nemčiji, ne preprečuje uporabe uredbe. Mike je živel v dveh državah članicah. Poročen je bil z državljanke druge države članice in imel premoženje v tej drugi državi članici. Dedovanje po njem zato predstavlja zadostno čezmejno razsežnost.

2. vprašanje

Ali je sodišče v Nemčiji pristojno za obravnavo Waleskine zahteve glede dedovanja po Miku?

Uredba o dedovanju vključuje pravila, ki določajo, kdaj so pristojna sodišča države članice. Ta pravila so navedena v členih od 4 do 19 uredbe.

Glavno pravilo zagotavlja pristojnost sodiščem države članice, v kateri je imel zapustnik ob smrti običajno prebivališče (člen 4). Druga pravila omogočajo izvajanje pristojnosti državam članicam, ki niso države članice zadnjega običajnega prebivališča zapustnika.

GOOD to KNOW

Uredba o dedovanju – Pravila o pristojnosti

• Običajno prebivališče (člen 4) → pristojnost nad celotno zapuščino

- Ocenjeno ob smrti
- Relevantno, le če se nahaja v državi članici
- Če je zapustnik izbral pravo, ki se uporablja: zadevne stranke lahko izberejo sodišče države članice, katere pravo je bil izbrano (člen 5)
- Lokacija premoženja (člen 10)
- Samo če je običajno prebivališče zapustnika v tretji državi
- Zapustnik je bil državljan države članice: pristojnost nad celotno zapuščino
- Zapustnik ni bil državljan države članice: pristojnost nad celotno zapuščino, če je imel zapustnik pred tem običajno prebivališče v tej državi pred manj kot 5 leti.
- V vseh drugih primerih je pristojnost omejena na lokalno premoženje
- *Forum necessitatis* (člen 11)
- Začasni ukrepi in ukrepi zavarovanja (člen 19)

V tem primeru je Mike umrl po selitvi iz Poznanja in vrnitvi v Nemčijo. Nastanil se je v Nemčiji in se osredinil izključno na nemške stranke. Ker se zdi, da Mike ni izbral prava, je edina možnost nemških sodišč, da določijo svojo pristojnost, člen 4, ki omogoča sodiščem države članice, v kateri je imel zapustnik običajno prebivališče, da prevzamejo pristojnost nad celotno zapuščino.

Uredba ne vsebuje opredelitve pojma „običajno prebivališče“. Nekatere smernice so navedene v uvodnih izjavah preambule (uvodni izjavi 23 in 24). Upoštevajte, da ni nobene gotovosti o pravnih učinkih uvodnih izjav, vključenih v preambulo uredbe. Pri ukvarjanju z drugimi uredbami mednarodnega zasebnega prava se je Sodišče Evropske unije sklicevalo na uvodne izjave (glejte npr. v povezavi z Uredbo EU o insolventnosti, Sodišče Evropske unije, 20. oktobra 2011, *Interedil Srl proti Fallimento Interedil Srl, Intesa Gestione Crediti SpA*, zadeva C-396/09, točka 47).

Uvodna izjava 23

„/.../ Da bi se določilo običajno prebivališče, bi moral organ, ki obravnava dedovanje, oceniti vse okoliščine življenja zapustnika v letih pred njegovo smrtjo in ob njegovi smrti, pri čemer bi moral upoštevati vsa pomembna dejstva, zlasti kako dolgo in kako pogosto je zapustnik bival v zadevni državi, pa tudi pod kakšnimi pogoji in zakaj je tam bival. Tako določeno običajno prebivališče bi moralo izkazovati posebej tesno in trdno povezavo z zadevno državo, upoštevajoč posebne cilje te uredbe.“

Uvodna izjava 24

„V nekaterih primerih se lahko izkaže, da je določitev običajnega prebivališča zapustnika zapletena. Do takšnega primera bi lahko zlasti prišlo, če je zapustnik iz poklicnih ali ekonomskih razlogov odšel delat v tujino, lahko tudi za dalj časa, vendar je ohranil tesno in trdno povezavo z državo izvora. V takšnem primeru se glede na okoliščine lahko šteje, da ima zapustnik še vedno običajno prebivališče v svoji državi izvora, ki je še vedno središče interesov njegove družine in kjer se je odvijalo njegovo družabno življenje. Do drugih zapletenih primerov bi lahko prišlo, če je zapustnik izmenično živel v več državah ali potoval iz ene države v drugo, ne da bi se v kateri stalno naselil. Če je bil zapustnik državljan ene od teh držav ali je imel vse glavno premoženje v eni od teh držav, bi bilo lahko njegovo državljanstvo ali kraj, kjer se premoženje nahaja, poseben dejavnik v skupni oceni vseh dejanskih okoliščin.“

GOOD TO KNOW

Pojem običajnega prebivališča se pogosto uporablja v različnih evropskih uredbah o mednarodnem zasebnem pravu. Večina teh uredb ne vsebuje zahteve po minimalnem obdobju prebivanja v neki državi, da bi se lahko štelo, da ima oseba tam običajno prebivališče. Posledično bi se lahko v nekaterih okoliščinah štelo, da ima oseba običajno prebivališče v državi, v kateri je živela le za kratek čas. Edina izjema je v Uredbi Bruselj II a: Člen 3 (1) (a) določa, da so sodišča države članice tožnikovega običajnega prebivališča pristojna, če je tožnik v tej državi prebival najmanj eno leto pred vložitvijo vloge. To obdobje se lahko zniža na šest mesecev, če je vlagatelj državljan te države članice.

Uredba ne vsebuje klavzule o izjemah, ki sodišču omogoča, da odstopa od običajne uporabe člena 4, kot je to ob ugotavljanju, katero pravo se uporablja za zadevo (glejte člen 21 (2)).

Odgovor na 2. vprašanje:

V tem primeru se je Mike odločil živeti v Berlinu, potem ko sta se z Walesko razšla. Nikoli ni prenehal delati v Nemčiji, tudi ko je živel na Poljskem. Odločil se je živeti v Berlinu, da bi bil blizu hčerke in vnuka. Prav tako je zahtevek za razvezo zakonske zveze vložil v Nemčiji. Ti elementi, skupaj z dejstvi, da je Mike nemški državljan in da je njegova edina preostala povezava s Poljsko lastništvo nepremičnin v tej državi, kažejo na Nemčijo kot državo, v kateri je imel Mike svoje običajno prebivališče. Nemška sodišča so pristojna za obravnavo primera. Katero nemško sodišče ima pristojnost, je treba določiti na podlagi nemškega pravnega postopka.

GOOD TO KNOW

Pravila o pristojnosti, vključena v uredbo, veljajo samo za „sodišča“. Ta koncept je opredeljen v členu 3 (2) uredbe. Ker so države članice svobodne pri opredelitvi vloge in pristojnosti tistih, ki so pozvani k posredovanju v zadevah dedovanja (glejte

uvodno izjavo 20), se lahko naloga zbiranja premoženja zapustnika in delitev premoženja med upravičence dodelita različnim organom. V nekaterih državah članicah bodo to nalogo opravljala sodišča. V drugih državah bodo k izvedbi te naloge pozvani upravni organi. V številnih državah članicah so notarji pozvani, da pomagajo pri nalogah, ki jih je treba opraviti, ko se postopek dedovanja začne. Notar lahko opravlja te naloge na zahtevo upravičencev ali pa ga za to imenuje sodišče. Čeprav v večini držav članic notarji ne morejo delovati kot sodišče pri opravljanju te naloge, je lahko v drugih državah članicah drugače (uvodna izjava 21). Tako je na Madžarskem, Češkem in na Slovaškem, kjer notarji civilnega prava opravljajo sodne funkcije v postopkih dedovanja. V teh državah notarje zavezujejo pravila o pristojnosti.

3. vprašanje

Kako naj sodišče ugotovi, ali hiša, ki se nahaja v Poznanju, spada v Mikovo zapuščino?

Mike in Waleska sta bila poročena. Preden se lotimo vprašanja Mikovega premoženja, bi morali natančno določiti, katero premoženje je vključeno v Mikovo zapuščino. To pomeni ugotoviti, ali je bilo premoženje, ki ga je zapustnik imel, njegovo lastno premoženje ali premoženje, ki je bilo v skupni lasti s preživelim zakoncem. Ker lahko zakonska zveza v nekaterih pravnih sistemih neposredno vpliva na patrimonialne odnose med zakoncema, je treba najprej ugotoviti, kako obravnavati te odnose.

EU je sprejel dve uredbi, ki obravnavata patrimonialne odnose med zakonci in partnerji⁴. Ti uredbi se uporabljata le za zakonce, ki so sklenili zakonsko zvezo, ali partnerje, ki so se registrirali po 29. januarju 2019 (člen 69).

Za zakonce, ki so sklenili zakonsko zvezo pred 29. januarjem 2019, je treba uporabiti nacionalna pravila mednarodnega zasebnega prava. Ta pravila se lahko razlikujejo: v nekaterih državah članicah lahko zakonci izberejo pravo, ki se uporablja za njihove odnose. V drugih državah članicah takšna izbira ni mogoča ali pa je mogoča samo za določene vrste prava. Če pravo ni izbrano, se za patrimonialne odnose med zakoncema lahko uporablja različno pravo: v nekaterih državah članicah se sklicujejo na pravo skupnega državljanstva zakoncev. V drugih državah članicah standardna pravila zakonce podvržejo pravu njihovega prvega običajnega prebivališča po sklenitvi zakonske zveze.

GOOD to KNOW **Katero pravo se uporablja za čezmejna vprašanja med zakonci v letu 2017?**

Če pravo ni izbrano:

- i) Skupno državljanstvo (*npr.* D, IT, E, NL)
- ii) Prvo skupno prebivališče zakoncev (*npr.* BEL, FR, LX)
- iii) Trenutno skupno prebivališče (*npr.* CH)
- iv) Tiha sprememba ali ne (*npr.* Haaška konvencija iz leta 1978)

Če sta zakonca izbrala pravo:

⁴ Uredba Sveta (EU) 2016/1103 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženjskih razmerij med zakoncema (UL L183/1 z dne 8. julija 2016) in Uredba Sveta (EU) 2016/1104 z dne 24. junija 2016 o izvajanju okrepljenega sodelovanja na področju pristojnosti, prava, ki se uporablja, ter priznavanja in izvrševanja odločb na področju premoženjskopравnih posledic

registriranih partnerskih skupnosti (UL L 183/30 z dne 8. julija 2016).

- i) Izbira prava je dovoljena (*npr.* FR, NL, BEL)
- a) Možnost med različnimi izbirami, eno samo pravo (*npr.* BEL, DE, IT)
- b) Možnost med različnimi izbirami, ena sama ali delna izbira (*npr.* Haaška konvencija iz leta 1978)
- ii) Ni možnosti izbire (*npr.* GR)

Ker se vprašanje predloži nemškemu sodišču, ta uporablja svoja pravila mednarodnega zasebnega prava, da določi, katero pravo se uporablja za premoženjska razmerja med zakoncema Mikom in Walesko.

Ustrezno pravilo nemškega mednarodnega zasebnega prava (člena 14 in 15 EGBGB – Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch) določa, da (če zakonca nista izbrala prava in če nimata skupnega državljanstva) premoženjska razmerja med zakoncema ureja pravo skupnega običajnega običajnega prebivališča zakoncev ob sklenitvi zakonske zveze.

Z uporabo tega standarda bi bilo najverjetneje treba uporabiti *poljsko pravo*, saj sta se zakonca odločila, da bosta po sklenitvi zakonske zveze živela na Poljskem.

V poljskem pravu je določeno, da se, če zakonca ne izbereta drugega režima, uporablja režim skupnega premoženja (člen 31 poljskega zakonika o družini in skrbništvu iz leta 1964 – zakon z dne 23. aprila 1964 z naknadnimi spremembami in dopolnitvami).

Opomba za predavatelja: udeležencu lahko rečete, da naj ugotovi, katero pravo bi veljalo za patrimonialne odnose med Mikom in Walesko, če bi uporabili pravila mednarodnega zasebnega prava njune države članice.

Odgovor na 3. vprašanje:

V obravnavanem primeru se za patrimonialne odnose med zakoncema uporablja poljsko pravo. Zato je treba skladno s poljskim pravom ugotoviti, ali ima Waleska kakršne koli pravice do hiše v Poznanju.

4. vprašanje

Katero pravo velja za dedovanje po Miku?

Skladno s členom 21 uredbe o dedovanju dedovanje po osebi ureja pravo države, v kateri je imela ta oseba nazadnje običajno prebivališče.

Pri drugem vprašanju smo razpravljali o tem, kje je imel Mike običajno prebivališče, preden je umrl. Ugotovili smo, da je imel Mike običajno prebivališče v Nemčiji. Posledično se za dedovanje po Miku uporablja *nemško pravo*.

GOOD to KNOW

Informacij o dednem pravu tuje države ni vedno lahko najti.

Poleg klasičnih orodij, ki jih lahko najdemo v nekaterih pravnih knjižnicah, kot so knjige, ki ponujajo primerjalno obravnavo dednega prava (glejte *npr.* Louis Garb in John Wood, *International Succession*, 4. izdaja, OUP, 992 strani, in CAE-IRENE-CNUE, *Les successions en Europe. Le droit national de 42 pays européens*, 2016), spletna orodja prav tako ponujajo koristne smernice o pravu nekaterih držav.

V okviru EU dve spletni platformi ponujata dostop do dednega prava številnih držav:

- i) CNUE (Konferenca notariatov Evropske unije) je vzpostavila platformo, ki vključuje informacije o pravu 22 držav članic (www.successions-europe.eu),

ii) portal evropskega e-pravosodja prav tako ponuja dostop do osnovnih informacij o dednem pravu 26 držav članic (https://e-justice.europa.eu/content_successions-166-en.do).

iii) Sodišče lahko uporabi tudi Evropsko pravosodno mrežo za pridobitev informacij o pravu druge države članice. Za iskanje sodnikov v drugih državah članicah EU lahko sodniki uporabijo kontaktno točko: <https://e-justice.europa.eu/contactPoint.do>.

Uredba o dedovanju uvaja pomembno razlikovanje pri uporabi prava zadnjega običajnega prebivališča zapustnika. Člen 21 (2) uredbe omogoča odstopanje od normalnega rezultata, če dedovanje predstavlja očitno tesnejšo povezavo s pravom druge države.

Uvodna izjava 25 dodatno pojasnjuje izvrševanje te **odstopne klavzule**. Skladno s to uvodno izjavo se lahko odstopna klavzula uporabi, „če se je zapustnik na primer razmeroma nedavno pred smrtjo preselil v državo, v kateri je imel običajno prebivališče, in je iz vseh okoliščin zadeve jasno, da je bil očitno tesneje povezan z neko drugo državo“. Skladno z uvodno izjavo 25 se „očitno najtesnejša povezava ne bi smela uporabljati kot pomožna navezna okoliščina vsakič, ko bi se določanje običajnega prebivališča zapustnika ob njegovi smrti izkazalo za težavno.“

 Uredba o dedovanju ni edina uredba, ki vključuje klavzulo o izjemah. Tudi Uredba Rim I (člen 4 [3]) in Uredba Rim II (člen 4 [3]) vključujeta klavzule o izjemah. Sodišče Evropske unije je glede klavzule o izjemah, vključene v uredbo Rim I, ugotovilo, da ni treba najprej preveriti, ali pravo, ki je navedeno kot pravo, ki se uporablja, predstavlja močno povezavo z zadevnim stanjem; namesto tega lahko sodnik takoj preveri, ali je stanje tesneje povezano z drugo državo. Ni še jasno, ali bo Sodišče Evropske unije razširilo to precej liberalno razlago klavzul o izjemah na uredbo o dedovanju (Sodišče Evropske unije, 6. oktober 2009, *Intercontainer Interfrigo SC (ICF) proti Balkenende Oosthuizen BV*, zadeva C-133/08).

V zadevnem primeru ni verjetno, da bi se lahko uporabila klavzula o izjemah. Mike se je preselil v Nemčijo in se tam nastanil. Vedno je delal v Nemčiji in njegova hči živi v Nemčiji. Njegova edina preostala povezava s Poljsko je bila, da je imel v tej državi nepremičnino. Težko si je predstavljati, da bi imel Mike očitno tesnejšo povezavo s Poljsko.

Odgovor na 4. vprašanje :

V obravnavanem primeru se za dedovanje po Miku uporablja nemško pravo, saj je imel Mike običajno prebivališče v Nemčiji. Zato je treba po nemškem pravu preučiti, ali lahko Waleska uveljavlja kakršno koli pravico pri dedovanju po Miku. Dejstvo, da je hiša na Poljskem, ni pomembno za določanje, ali lahko Waleska uveljavlja kakršno koli pravico v povezavi s hišo.

5. vprašanje – alternativni scenarij

Upoštevajte naslednji alternativni scenarij: Ko se je preselil na Poljsko, da bi živel z Walesko, je Mike začel širiti bazo svojih strank, da bi vključil podjetja s sedežem na Poljskem. Bil je precej uspešen in po nekaj mesecih je večino časa delal za poljske stranke. Mikove delovne navade pa so resno škodovale njegovemu odnosu z Walesko. Da bi razmislila o prihodnosti svojega odnosa, sta se Mike in Waleska v prvih tednih leta 2017 odločila, da si vzameta nekaj premora. Mike se je preselil v Frankfurt ob Odri, od koder je še naprej delal predvsem za svoje poljske stranke. Mike je umrl v prometni nesreči junija 2017, malo preden bi on in Waleska morala ponovno razmisliti o svojem odnosu. Vsi preostali elementi osnovnega primera ostajajo enaki. Katero pravo velja za dedovanje po Miku?

V tem alternativnem scenariju so stvari manj jasne: Mike se je preselil v Nemčijo, vendar je bil to le premor, začasna prekinitve razmerja. Stranki sta se dogovorili, da bosta poskušali svoje razmerje pozneje nadaljevati. Medtem ko je še naprej delal za poljske stranke, ni več živel na Poljskem. Prav tako je bilo zelo negotovo, ali bi Mike in Waleska ponovno začela živeti skupaj na Poljskem. V tem primeru je težje ugotoviti, kje je bilo Mikovo zadnje običajno prebivališče.

Pomembno je opozoriti, da ima lahko skladno z uredbo o dedovanju oseba samo eno običajno prebivališče. Mogoče bo to običajno prebivališče težko določiti, vendar se to ne bi smelo uporabiti kot argument, da bi se izognili ugotavljanju, kje se nahaja običajno prebivališče, ali da bi določili, da je imel zapustnik več običajnih prebivališč.

Klavzula o izjemah iz člena 21 (2) uredbe o dedovanju lahko ponuja izhod. Če se sklepa, da je bilo Mikovo običajno prebivališče med njegovo smrtjo v Nemčiji, bi se lahko odločili za sklicevanje na klavzulo o izjemah s trditvijo, da je Mike ohranil močnejše vezi s Poljsko glede na namero, da se po premoru vrne na Poljsko, dejstvo, da je še naprej delal predvsem na Poljskem, in dejstvo, da se je odločil naseliti na nemško-poljski meji.

Odgovor na 5. vprašanje:

V tem alternativnem scenariju se za dedovanje po Miku uporablja nemško pravo, saj se je Mike pred več meseci preselil v Nemčijo in ni bilo gotovo, ali bi v prihodnosti ponovno začel živeti z Walesko. Zato je treba po nemškem pravu preučiti, ali lahko Waleska uveljavlja kakršno koli pravico pri dedovanju po Miku. Če se najde dovolj elementov za sklicevanje na klavzulo o izjemah, je treba Waleskino zahtevo preučiti po poljskem pravu.

6. vprašanje – alternativni scenarij

Razmislite o naslednjem alternativnem scenariju: ob koncu tedna, ki sta ga preživela skupaj na jugu Poljske ob njuni prvi obletnici, je Mike Waleski napisal pismo, v katerem je navedel, da če bi on umrl, hoče, ne glede na to, kaj se bo zgodilo z njunim odnosom, da bi imela Waleska pravico živeti v hiši v Poznanju, dokler bi to želela in brez kakršnega koli plačila. Pismo je bilo napisano na pisemski papir z glavo hotela, v katerem sta Mike in Waleska prebivala. Mike je pismo podpisal na naslednji način: „Mike, z ljubeznijo“ – Waleski dal izvornik, kopijo pa shranil za svojo evidenco. Waleska je pismo predstavila na sodišču, pri čemer je trdila, da predstavlja veljavno oporoko. Ali lahko Jan in Julia izpodbijata veljavnost oporoke s trditvijo, da ni skladna z zahtevami nemškega prava? Vsi preostali elementi osnovnega primera ostajajo enaki.

Mike je napisal oporoko, ki jo Waleska namerava uporabiti. Oporoka je bila napisana brez pomoči strokovnjaka. Treba je obravnavati vprašanje njene veljavnosti.

Da bi ugotovili, ali je oporoka veljavna, je treba najprej preveriti, ali izpolnjuje veljavne formalne zahteve. Te zahteve so najprej na voljo v Haaški konvenciji iz leta 1961 (Konvencija z dne 5. oktobra 1961 o koliziji zakonov glede oblike oporočnih razpolaganj). Ta konvencija velja v 42 državah, tudi v Nemčiji in na Poljskem. Haaška konvencija iz leta 1961 temelji na ideji, da je treba svobodo glede oporočnih razpolaganj razširiti na največjo mogočo mero.

Člen 75 (1) uredbe daje tej konvenciji prednost pred določbami uredbe. Skladno s tem se konvencija iz leta 1961 uporablja, če se dedovanje obravnava v Nemčiji ali na Poljskem. Če konvencija ni v veljavi, velja člen 27 te uredbe v povezavi s formalno veljavnostjo oporok in

skupnih oporok. Člen 27 je prevzel različne zahteve iz konvencije iz leta 1961, tako da med njima ni bistvenih razlik.

Kdaj je oporoka veljavna skladno s Haaško konvencijo iz leta 1961? Konvencija ne predpisuje uporabe enega samega prava niti ne nalaga posebne oblike oporoke. Namesto tega določa, da je oporoka veljavna, če je skladna z eno izmed več alternativ. Oporoka je veljavna, če izpolnjuje formalne zahteve, določene:

- i) s pravom kraja, na katerem je oporočitelj oporoko sestavil, ali
- ii) s pravom državljanstva oporočitelja v času, ko je bilo napravljeno razpolaganje ali ob smrti, ali
- iii) s pravom kraja, na katerem je imel oporočitelj stalno prebivališče v času, ko je bilo napravljeno razpolaganje ali ob smrti, ali
- iv) s pravom kraja, na katerem je imel oporočitelj običajno prebivališče v času, ko je bilo napravljeno razpolaganje ali ob smrti, ali
- v) kar zadeva nepremičnine, s pravom kraja, na katerem se nahajajo.

V obravnavanem primeru je pri uporabi Haaške konvencije iz leta 1961 mogoče upoštevati pravo *Nemčije* (država, katere državljanstvo je imel oporočitelj) in *Poljske* (kjer je bila oporoka sestavljena in kjer je imel oporočitelj običajno prebivališče, ko je bila oporoka sestavljena).

Zahteve za veljavnost oporoke po poljskem ali nemškem pravu se lahko poišče v spletnih virih, ki so že omenjeni (glejte pri 4. vprašanju).

Skladno z nemškim in s poljskim pravom je oporoka, ki jo je sestavil oporočitelj, veljavna, če je napisana v celoti v njegovi lastni pisavi, podpisana in datirana (člen 2247 BGB in člen 949 poljskega civilnega zakonika).

Do podrobnejšega preučevanja skladno z nemškim in s poljskim pravom se zdi, da je oporoka, ki jo je Mike sestavil, veljavna.

Odgovor na 6. vprašanje :

V obravnavanem primeru se z uporabo Haaške konvencije iz leta 1961 pride do ugotovitve, da je oporoka veljavna, saj izpolnjuje formalne zahteve, ki jih določa poljsko ali nemško pravo.

7. vprašanje

Predpostavimo, da je oporoka, ki jo je Mike sestavil, veljavna. Ali to spremeni Waleskin položaj?

Videli smo že, da je oporoka veljavna s formalnega vidika. Zdaj je treba preučiti, ali lahko obstoj oporoke vpliva tudi na pravo, ki se uporablja, in posledično na Waleskin položaj.

Uredba vključuje posebna pravila v povezavi z oporokami in drugimi razpolaganji za primer smrti. Ta pravila temeljijo tudi na običajnem prebivališču zapustnika. Vendar sta pri primerjavi člena 24 uredbe z glavnim pravilom dve pomembni razliki (tj. uporaba prava države, v kateri je imel zapustnik običajno prebivališče pred smrtjo - člen 21 (1)):

- prva razlika je, da se običajno prebivališče ne ocenjuje na dan, ko je oseba umrla, ampak na dan, ko je bila oporoka (ali drugo razpolaganje za primer smrti)

sestavljena. Zato je treba upoštevati ta trenutek in določiti, kje je imel oporočitelj običajno prebivališče;

- druga razlika je v tem, da pravo običajnega prebivališča oporočitelja v času, ko je bila oporoka sestavljena, ne nadomesti v celoti prava zadnjega običajnega prebivališča zapustnika. Navedeno pravo je pomembno le za „dopustnost“ in „materialno veljavnost“ oporoke.

GOOD to KNOW

Člen 26 opredeljuje, kaj je treba razumeti pod „materialno veljavnost“: ta koncept zajema naslednja vprašanja:

- sposobnost osebe, ki razpolaga za primer smrti, za takšno razpolaganje;
- posebni razlogi, zaradi katerih oseba, ki razpolaga, ne more razpolagati v korist določenih oseb ali zaradi katerih določena oseba ne more dobiti zapuščine od osebe, ki razpolaga;
- dopustnost zastopanja pri razpolaganju za primer smrti;
- razlaga razpolaganja;
- prevara, grožnja, zmeta in vsako drugo vprašanje, povezano s soglasjem ali z voljo osebe, ki razpolaga.

V omenjenem primeru je Mike prebival na Poljskem, ko je napisal pismo Waleski. Zato se je treba sklicevati na poljsko pravo za določitev, ali je oporoka dopustna in materialno veljavna. Člen 24 zato vodi k uporabi drugega prava kot glavno pravilo iz člena 21.

Izvrševanje člena 24 pomeni, da bo eno dedovanje urejeno z različnimi pravi. To je pomembna izjema od načela, ki je bil ohranjen z uredbo, skladno s katerim mora vsako dedovanje urejati eno samo pravo. Uvodna izjava 37 uredbe dejansko pomeni, da bi moralo pravo, ki se uporablja za dedovanje, „urejati celotno dedovanje, torej vse premoženje, ki sestavlja zapuščino, ne glede na to, za kakšno premoženje gre, in ne glede na to, ali se premoženje nahaja v drugi državi članici ali v tretji državi“. Mehanizem člena 24 lahko pripelje do tega, da eno zapuščino ureja več vrst prava.

GOOD to KNOW

Uredba omogoča, da oseba izbere pravo, ki se uporablja za dedovanje po tej osebi (člen 22). Pravo, ki ga je izbral oporočitelj, ureja celotno dedovanje po njem.

Če oporoka vključuje veljavno izbiro prava, se izbrano pravo nanaša na celotno dedovanje. Drugače povedano, ni nikakršne razdelitve zapuščine.

Odgovor na 7. vprašanje :

V tem primeru obstoj oporoke vpliva na dedovanje:

- načelno dedovanje po Miku še vedno ureja nemško pravo, saj je imel običajno prebivališče v Nemčiji, ko je umrl;
- dopustnost in materialno veljavnost oporoke pa ureja poljsko pravo.

Z drugimi besedami: če je oporoka dopustna in materialno veljavna po poljskem pravu, bi jo moralo sodišče upoštevati, da bi določilo pravice, ki jih lahko Waleska uveljavlja pri Mikovi zapuščini.

8. vprašanje

Vrnite se k začetnim dejstvom primera (ne upoštevajte alternativnih scenarijev iz vprašanj 5 in 6). Predpostavimo, da sodišče v Nemčiji, z uporabo poljskega prava za ugotavljanje, ali lahko Waleska uveljavlja pravice do hiše, in nemškega prava za dedovanje po Miku, odloči, da se morata Jan in Julia šteti kot lastnika hiše v Poznanju skupaj z Walesko.

8.1 Ali lahko Jan in Julia od sodišča pridobita evropsko potrdilo o dedovanju, da bi uveljavila svoje pravice na Poljskem?

8.2 Ali lahko organi na Poljskem zavrnejo uveljavitev evropskega potrdila o dedovanju s trditvijo, da je imel zapustnik v času smrti običajno prebivališče na Poljskem in zato nemški organi niso bili pristojni za izdajo evropskega potrdila o dedovanju?

Uredba o dedovanju uvaja nov instrument: Evropsko potrdilo o dedovanju (*European Certificate of Succession* – ECS). Evropsko potrdilo o dedovanju je dokument, ki ga pripravijo organi države članice, ki se lahko uporablja v drugih državah članicah za dokazovanje statusa in/ali pravic dediča, volilnojemnika, izvršiteljev oporoke ali upraviteljev zapuščine (člen 63).

- Evropsko potrdilo o dedovanju je *izbirni* sistem (člen 62 [2]). Uporaba potrdila ni obvezna. Dedič ali volilnojemnik se lahko odloči, da bo uporabil drug sistem za dokazovanje svojih pravic/svojega statusa. Veliko držav članic je ustvarilo ad hoc instrumente, ki dedičem in volilnojemnikom omogočajo, da dokažejo svoje pravice. Skladno z načelom subsidiarnosti se lahko državljani še naprej odločajo za ta potrdila.
- Evropsko potrdilo o dedovanju je *enoten* instrument: njegov obstoj in učinke v celoti urejajo določbe uredbe. Organi države članice bi morali pri izdaji potrdila ali upoštevanju njegovih učinkov upoštevati samo uredbo in ne njihovega nacionalnega prava.
- Države članice se lahko same v svojem pravnem redu odločijo, *kdo je pristojen* za izdajo evropskih potrdil o dedovanju. Člen 64 (b) zahteva samo, da države članice imenujejo organ, „ki je po nacionalnem pravu pristojen za obravnavanje dednih zadev“. Nekatere države članice so to pristojnost dodelile sodiščem; v drugih državah članicah so pristojnost za izdajo potrdil dobili notarji. V nekaterih državah članicah pa je vzpostavljen mešan sistem, ki izdajanje potrdil omogoča sodiščem in notarjem.
- Evropsko potrdilo o dedovanju se lahko izda samo z uporabo *posebej oblikovanega obrazca*, ki je na voljo v vseh evropskih jezikih. Uporaba obrazca olajša obtok potrdila med državami članicami.
- Člen 69 uredbe pojasnjuje *učinke potrdila*. Bistvo je, da morajo organi vseh držav članic upoštevati informacije, vključene v potrdilo, v povezavi s statusom in pravicami dedičev in volilnojemnikov. V povezavi s tem je v uvodni izjavi 71 navedeno, da potrdilo „samo po sebi ne bi smelo biti izvršilni naslov, imeti pa bi moralo dokazno moč, poleg tega bi se moralo zanj predpostavljati, da točno odraža elemente, ki so bili ugotovljeni po pravu, ki se uporablja za dedovanje, ali po katerem koli drugem pravu, ki se uporablja za posamezne elemente, kot je materialna veljavnost razpolaganja za primer smrti.“ Posebna pravila so vključena, da se zaščitijo legitimna pričakovanja tretjih strank, ki se ukvarjajo s stranko, katere status in pravice dokazuje evropsko potrdilo.

- Potrdilo kot tako se ne prenaša. Ostati mora pri organu, ki ga je izdal. Stranke, ki se želijo sklicevati na potrdilo, morajo zahtevati overjeno kopijo potrdila. Overjene kopije so veljavne v obdobju šestih mesecev (člen 70 [3]).

8.1. *Ali lahko Janu in Julii evropsko potrdilo o dedovanju izda sodišče?*

Vsaka država članica svobodno odloči, kdo ima pristojnost za izdajo evropskih potrdil o dedovanju. Uvodna izjava 70 v povezavi s tem pojasnjuje: „Države članice bi morale v nacionalni zakonodaji določiti, kateri organi bodo pristojni za izdajo potrdila, tj. bodisi sodišča, kot so opredeljena v tej uredbi, bodisi drugi organi, ki so pristojni za dedne zadeve, kot so na primer notarji.“

Informacije o uradnih obvestilih držav članic so na voljo na portalu evropskega e-pravosodja (člen 78 [1] c)).

V *Nemčiji* je pristojnost za izdajo evropskega potrdila o dedovanju dodeljena okrajnemu sodišču („Amtsgericht“), razen v Baden-Württembergu, kjer ima to pristojnost notar, vsaj do konca leta 2017.

Pred izdajo potrdila mora organ preveriti, ali je pristojen za to. Skladno s členom 64 lahko organ izda evropsko potrdilo o dedovanju le pod pogojem, da ima pristojnost skladno s členi 4, 7, 10 ali 11 uredbe.

V obravnavanem primeru, ko je imel Mike običajno prebivališče v Nemčiji, ko je umrl, so nemška sodišča pristojna za izdajo evropskega potrdila o dedovanju (člen 4).

Za določitev sodišča, ki ima krajevno pristojnost, se moramo sklicevati na ustrezna pravila o notranji pristojnosti zadevne države članice.

8.2. *Ali lahko poljski organi podvomijo o pristojnosti nemškega sodišča, ki je izdalo evropsko potrdilo o dedovanju?*

Skladno s členom 69 (1) uredbe „potrdilo učinkuje v vseh državah članicah, ne da bi bil za to potreben kakšen poseben postopek“.

Uredba sprejme sistem priznavanja *de plano*: evropsko potrdilo o dedovanju učinkuje v vseh državah članicah, ne da bi bilo treba najprej predložiti potrdilo lokalnim organom v preverjanje. V povezavi s tem je sistem, ki ga je sprejela uredba, enak tistemu, ki je bil sprejet za tuje sodbe (člen 39 [1] uredbe).

To pomeni, da morajo, ko evropsko potrdilo o dedovanju izdajo organi ene države članice, njegove učinke sprejeti takoj v vseh drugih državah članicah, ki jih uredba zavezuje.

V nasprotju s tem, kar je predvideno za sodbe (člen 40), uredba ne navaja razlogov za nepriznanje (kot je kršitev javnega reda ali kršitev pravic toženca), ki bi se lahko uporabili za nasprotovanje priznavanju učinkov evropskega potrdila o dedovanju.

Skladno s to uredbo država članica, v kateri se sklicuje na evropsko potrdilo o dedovanju, ne sme nasprotovati priznanju potrdila. Ta država članica ne sme nasprotovati javnemu redu ali na podlagi

kakršne koli druge ovire zavrniti uveljavitev potrdila. To velja tudi za pristojnost organa, ki je izdal evropsko potrdilo o dedovanju: v državi članici, v kateri se potrdilo uporablja, se o tem ne sme dvomiti.

Uredba pa določa dve možnosti za spreminjanje, popravljanje ali za preklic evropskega potrdila o dedovanju. Ti možnosti sta na voljo v državi članici, v kateri je bilo potrdilo izdano, in ne v državi članici, v kateri se potrdilo uporablja:

- Organ izdajatelj ima možnost, da evropsko potrdilo o dedovanju, ki ga je izdal, ponovno preuči. To lahko naredi v dveh primerih: če se zdi, da je prišlo do administrativne napake, lahko organ potrdilo spremeni. Če potrdilo vključuje podatke, ki se zdijo netočni ali napačni, lahko organ spremeni ali prekliče potrdilo (člen 71).
- Člen 72 prav tako omogoča pritožbo pri sodnem organu v državi članici, v kateri je bilo potrdilo izdano. Od sodišča se lahko zahteva, da razveljavi odločbo, s katero je organ izdajatelj zavrnil, da bi spremenil ali preklical potrdilo.

V vseh teh primerih je mogoče tudi zahtevati, da se učinki potrdila začasno odložijo (člen 73).

Odgovor na 8. vprašanje :

- Jan in Julia lahko zahtevata izdajo evropskega potrdila o dedovanju od pristojnega sodišča v Nemčiji.
- Potrdilo, ki ga je izdal nemški organ, morajo kot tako sprejeti organi na Poljskem. Ti organi ne smejo dvomiti o pristojnosti nemškega organa izdajatelja.